నవ్వులూ-పువ్వులూ

సావిత్రికి చిన్నతనంలో ఎన్నో కోరికలు వుండేవి. కొన్నికొన్ని తన వయస్సునకు మించినవి కూడా వుండేవి. తాను పెద్దయిన తర్వాత. చెయ్యాలసిన పనులు కూడా కొన్ని ముందుగానే ఆలోచించుకుని పెట్టుకుంది. కొన్ని కోరికలు చాలా తమాషాగా కూడా వుండేవి. తనకే ఆశ్చర్యంగా వుండేది. తాను పదేళ్లప్పుడు బళ్లోకి వెళుతుండగా, పెళ్లి పల్లకీ ఎదురయింది. బడి మానేసి ఆ పల్లకీ వెంటపడింది. ఆక్షణంలో తన మనస్సులో ఎన్నో వూహలు చెలరేగినాయి. తన పెళ్లికూడా ఒకనాడు అయిపోతుంది. పెళ్లి కొడుకు ఎవరో! ఈ తలపు ఆ క్షణంలో శరీరాన్నంతా కుదిపేసింది. ఎప్పుడో జరిగే విషయాన్ని గురించి ఇప్పటినుంచి

ఆలోచించటం చాలా ఆశ్చర్యంగానే వుంది. అయినా ఆపల్లకీ చూస్తున్నంత సేపు ఇంకో ఆలోచన రానేలేదు. తన పిన్నిపెళ్లి అవటం, అత్తారింటికి వెళ్లటం, కళ్లకు కట్టినట్లు కనిపించింది. ఏదో తెలియని ఆనందం ఆమెలో ప్రవేశించి తలక్రిందులు చేసింది. ఒకటి రెండు రోజులు ఆపల్లకీ, పెళ్లి కూతురూ, పెళ్లికొడుకూ కళ్లల్లో మెరిసి గజిబిజిచేసి వదిలిపెట్టేవారు. పెళ్ళంటే ఏమిటో అనుకునేది. పెళ్లికి వయస్సుంటుంది. అయినా ఏపని చెయ్యటానికైనా వయస్సుంటుంది. పెద్దవాళ్లు ఆ అమ్మాయికి పెళ్లీడు వచ్చిందని వాళ్లల్లో వాళ్లు అనుకోవటం చాలాసార్లు విన్నదికూడా. ఎవరైనా పెద్దవాళ్లు పెళ్లిళ్ల సంగతి చెప్పుకుంటే చాలు చప్పున అక్కడకు వచ్చి కూర్చునేది. వాళ్ల మాటలన్నీ చాలా జాగ్రత్తగా వినేది. ఆరిందాగా ఆలోచించేది. ఏమిటే నువ్విక్కడకు వచ్చి కూర్చున్నావు. రేపటి పాఠాలు చదువుకోరాదా ! లేకపోతే ఆడుకోరాదా వెళ్లి ? అనేది వాళ్ళమ్మ చాలా మామూలుగానే. ఎన్నిసార్లు చెప్పినా అక్కడనుంచి కదిలేది కాదు. ఒక్కొక్కప్పుడు సావిత్రికి అర్థంకాని విషయాలు కూడా మాట్లాడుకునే వాళ్లు. ఏమిటో అర్థంకాదు, అడుగుదామంటే ఏమనుకుంటారో అని భయం. తెలిసీ తెలియని అర్థంతో తికమకపడేది. తన బుద్ధికి తగినట్టుగా ఆలోచించి తృప్తి పడేది. తనవంక తాను అదేపనిగా చూసుకుంటూ అబ్బ ఇంకా చిన్నదానిగానే వుండిపోయానే అనుకునేది! ఎప్పుడు పెద్దదాన్ని అవుతానూ, ఎప్పుడు పెళ్లి అవుతుందీ అని మధనపడేది. చాలామంది ఆడ పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయి పోతున్నారు. వాళ్ల పెళ్ళిళ్లు కూడా అయిపోతున్నాయి. ఎంత అదృష్ట వంతులో అనుకుంటూ ఎక్కడైనా పెళ్లయితే స అక్కడకు వెళ్ళి వాళ్ళవంక ఎంతో ఆవేశంగా చూసేది. అయినా ఆ అమ్మాయికి ఎన్నేళ్ళనీ ? అప్పుడే పెళ్లయింది! నాకంటె ఎంత పెద్దే మిటి! నాకు పదమూడేళ్లు, ఆ అమ్మాయికి పదిహేనేళ్లు. అంతేగా!రెండేళ్లేగా

లేదూ! నాకూ పదిహేనేళ్ళు వస్తాయి! అబ్బ ఇంకా రెండేళ్ళే! అంటే అప్పటికి ఘోర్తుపారం అయిపోతుందన్న మాట. చాలా రోజులుందే! వయస్సుల్ని పోల్చుకుంటూ బాధపడుతూ వుండేది. "ఈ రోజుల్లో ఆడపిల్లల పెళ్ళిళ్ళకు ఏంతొందర! మునుపటి రోజుల్లో అంటే రజస్వల కాకమునుపే పెళ్ళిళ్లు చెయ్యాలని వుండేది. ఇప్పుడదేం లేదుగా, ఇరవై ళ్లు పాతికేళ్ళదాక వుంచుతుండే! ఏమోనమ్మ ఎవరిష్టం వాళ్ళది. మా అమ్మాయికి అవుతే పదహారేళ్లు రాంగానే పెళ్ళిచేసేస్తాం" అని వాళ్ళ అమ్మ ఎవరితోనో అనటం విన్నది. పదహారేళ్లు! పదహారేళ్ళే! పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచింది. ఇంకా మూడేళ్లు! ఇన్నేళ్లు నేను ఆగను. అమ్మకు చెప్పేస్తాను. వాళ్లమ్మాయికి పదిహేనేళ్లప్పుడు పెళ్ళి చెయ్యలేదా మరి? అనుకుంది.

ఈ మాట చెప్పడానికైనా ఇంకా రెండేండ్లు ఆగాలిసిందేగా! పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచేది అబ్బా అనుకుంటూ.

అసలు ఈ పెళ్లెందుకు చేసుకుంటారు? ఏమో మరి నాకు తెలియదు అనుకునేది. వాళ్ళ పిన్ని పెళ్ళయినప్పుడు వాళ్ళత్తయ్య "ఈ సారి నువ్వు పిల్లల్ని ఎత్తుకురావాలి. ఏమనుకున్నావో" అన్నది. ఈ మాటకు అర్థం తెలియలేదు. చక్కిలిగింతలు పెట్టినట్లు ఆ మాటలు ఒళ్ళంతా ప్రాకి తికమక పరిచినాయి. ఏమిటో అనుకుంది. ఏమో నాకు తెలియటం లేదు. ఎవరిని అడగటం? బళ్ళోంచి వస్తున్నప్పుడు స్నేహితురాళ్ళను అడుగుదామనుకుంది. వాళ్ళు ఎగతాళి చేస్తారేమోనని వెనక్కి జంకింది. ఒకనాడు సాయంత్రం యింటికి వస్తూంటే జయప్రదతో అవీ, ఇవీ మాట్లాడుతూ, ఏమే! నేనో మాట అడుగుతాను చెపుతావు అన్నది సావిత్రి.

"నాకు తెలిస్తే చెపుతాను" అన్నది జయప్రద.

"ఏం లేదు ముందుగానే చెపుతున్నాను. నువ్వు మాత్రం నవ్వ కూడదు తెలిసిందా" ముందుగానే జాగ్రత్త పడింది.

"అంత నవ్వొచ్చేది అడుగుతావేమిటి?" అన్నది జయప్రద.

ఏమో నాకు తెలియదు. నే నొకటి అడుగుతాను. ఎగతాళి చెయ్య కుండా సమాధానం చెప్పాలి' అన్నది సావిత్రి.

'చెపుతాలే, అసలు ప్రశ్నఏమిటో చెప్పు?' జయప్రద మామూలు గానే అడిగింది.

"ఏంలేదు కానీ, పెళ్లెందుకు చేసుకుంటారే" సావిత్రి చాలా బెరుకుగా జయప్రద కళ్ళలోకి చూసింది.

జయప్రద కొంచెం సేపు మూగదయింది. ఏం సమాధానం చెప్పాలో అర్థం కాలేదు. నవ్వితే ఏం కోపం వస్తుందోనని తటపటాయిస్తోంది.

సావిత్రి తలకాయ వంచుకుని నిలబడింది. తలెత్తి జయప్రదవంక చూస్తే, చప్పున ఏమంటుందో నని భయంగా నిలబడిపోయింది.

"ఏముంది పిల్లలు కంటానికి..." జయప్రద చప్పున అనేసింది.

సావిత్రి చప్పున తలెత్తి చూసింది. కళ్ళు పెద్దవి చేసుకుంది. అట్లాగే విశ్చేష్టురాలై చూసింది.

"ఏం అట్లా చూస్తున్నావు ?" అన్నది.

"ఏం లేదే.."

"ఎందుకు అట్లా అడిగావు"

"నేను పెళ్ళిచేసుకో బోతున్నాను"

"అప్పుడే...?"

''అప్పుడే అంటే?''

''ఇంత చిన్న వయస్సులోనే!''

''అవుతే ఎంత వయస్సులో చేసుకోవా లేమిటి?''

''ఏమో నాకేం తెలియదు. అసలు నువ్వడిగావు కాబట్టి చెప్పా...'' నాకు తెలిసింది అంతే. అసలు నేను పెళ్ళి చేసుకోనే చేసుకోను''

''ఎందుకని?''

''పెళ్ళిచేసుకుంటే చదువుకోవడానికి వీల్లేదు. మొగుడు చెప్పినట్లు వినాలిట...'' జయప్రద పకపక నవ్వుతూ అన్నది.

సావిత్రి కూడా హాయిగా నవ్వేసింది.

''నిజంగానే చెపుతున్నా. నేను పెళ్ళి చేసుకోను'

''మీ అమ్మావాళ్ళూ వూరుకుంటారేమిటి? ఇంకో ఏడాది అవుతే నీకూ పెళ్ళిచేస్తారు. నేనవుతే యింకో మూడేండ్లు ఆగాలికానీ, నీకేం నువ్వు అదృష్ట వంతు రాలివే!''

''నేను పెళ్ళిచేసుకోనని చెప్పటంలా? పెళ్ళి చేసుకోగానే పిల్లలు. మనం ఏం పనీ చెయ్యలేము...ఎంత సేపటికీ వాళ్ళను సద్దుకోవటంతోనే సరిపోతుంది. మా పిన్ని నాకు చెప్పింది. మాపిన్నిట ఎం. ఏ., వరకు చదువుకుందామనుకుందిట. అయితే మా తాతయ్య మాపిన్ని పెళ్లి చేశాడు. అందుకని చదువు మానుకుంది. ఇప్పుడు పిల్లలతో సరిపోతోంది. పెద్ద చదువు చదువుకోవాలంటే పెళ్ళి చేసుకోకూడదు...' జయప్రద గంభీరంగా అనేసింది.

''ఎట్లాగైనా పెళ్లి చేసుకోవాల్సిందేనే!'' సావిత్రి ఎగతాళిగా అనేసింది.

'ఏమోనే అప్పుడు మాట చూద్దాంలే!' జయప్రద గంతులు వేసు కుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

సావిత్రి మనస్సులో రకరకాల ఆలోచనలు వచ్చేసి ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసేస్తున్నాయి. చాలా ఇరకాటంలో పడిపోయింది. ఏదో మధన పడుతోంది. ఏమైనా కానీ తాను పెళ్లిచేసుకోవాలి అనే దృఢ నిశ్చయం లోనే వుంది.

ప్రక్కింటి అమ్మాయి శారద పెళ్ళని తెలియంగానే క్రొత్త పరికిణా, క్రొత్త జాకెట్టు కట్టుకుని కళ్యాణంబొట్టు పెట్టుకుని తోడి పెళ్ళి కూతురు అయింది. పెళ్లికూతురు వెంట తిరగటం మొదలు పెట్టింది. ఆ రెండురోజులు కూడా తన వళ్లు తనకు తెలియలేదు. ముగ్ధురాలయి పోయింది. తనకు తెలియని ఆనందంలో మునిగిపోయింది. ఆ కాసేపు కూడా తనకు పెళ్ళయిందనే మన స్తత్వంలోనే వుండిపోయింది. పట్టలే సంతోషంతో ఉల్లాసంగా గడిపేసింది. సావిత్రి తల్లి కూడా "మా అమ్మాయికూడా పెళ్ళికూతురు ఎప్పుడు అవుతుందా!" అనుకున్నట్లు కూతురువంక చూస్తోంది. తల్లిని చూస్తూ సావిత్రి ఎంతో మురిసిపోయింది.

చీటికిమాటికి అద్దంలో చూసుకుంటూ, కొంచెం పెద్దదాన్ని అయినానే అని తృప్తిపడుతూ వుండేది. కాని ఇంకా పెద్దదాన్ని అవాలి అని నిస్పృహ చెందేది. తాను ఎంతో తాపత్రయ పడుతోంది. ఎప్పుడు పెద్దదాన్నవుతానా అని. అసలు పెద్దదాన్ని అవాలంటే ఏంచెయ్యాలి అనే ఆలోచన పోయింది. రకరకాలుగా ఆలోచిస్తోంది. ఎటూ తోచటంలేదు.

ఒకనాడు సాయంత్రం బళ్లోంచి రాగానే గబగబ గదిలోకి వెళ్ళి గడియ బిగించుకుంది. వాళ్ళమ్మ సిల్కుచీరె పెట్టెలోంచి తీసింది. ఎంతో

ప్రయత్నంచేసి కష్టపడి చీరె కట్టుకుంది. అద్దంముందు నిలబడింది. అబ్బ ఎంత పెద్దదాన్నయ్యాను అనుకుంది. అమ్మకు చెప్పేద్దాం నేను పెద్దదాన్న య్యాను అనుకుంది. నన్ను చూడంగానే అమ్మ ఏమంటుంది. పెద్దదాన్న య్యాను కాబట్టి పెళ్లి చేస్తుందా? ఏమిటో ఆలోచించుకుంటోంది. తలుపుతీసి నెమ్మదిగా అటూ ఇటూ చూసింది. వాళ్ళమ్మ అక్కడెక్కడా కనిపించ లేదు. మెల్లిగా అడుగుల్లో అడుగులు వేసుంకుంటూ సావిట్లోకి వచ్చేసింది. వాళ్ళమ్మ వంటింట్లోంచి వస్తోంది. తల్లిని చూడంగానే ఒళ్లు జల్లు మన్న ట్లయింది.

'అమ్మా! నేను పెద్దదాన్నయ్యానే . . .' వెర్రిగా కేకపెట్టింది సావిత్రి.

ఆమెతల్లి క్షణంసేపు ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ నిలబడిపోయింది.

'ఏమిటే ఈ వేషం!' అన్నది ఆశ్చర్యంగా.

'ఏం నేను చీరెకట్టుకుంటే బాగాలేదుటే!'

'ఇప్పుడెందుకు కట్టుకున్నట్టు!'

'కట్టుకుంటే ఏం!'

'కట్టుకుందుగాన్లే అమ్మా! ఇంకా రెండేళ్లు పోతే ఆ ముచ్చటాతీరు తుంది. పరికిణాలు కట్టుకునేటప్పుడు చీరెలెందుకమ్మా'

సావిత్రికి సగం అర్థమయినట్లనిపించింది. ఏమనాలో అర్థంకాలేదు. అమ్మకు నేను చీరె కట్టుకోవటం ఇష్టంలేదు అనుకుంది. ఇట్టే గదిలోకి వెళ్ళి తలుపులు బిగించేసింది. చీరె చెఱుగు విప్పేసింది. అద్దంముందు నిలబడేటప్పటికి ఎంతో చిన్నదయిపోయినట్టనిపించింది. ఈ పరికిణా జాకెట్టు తనకేమి బాగాలేదు. తాను చీరె కట్టుకుంటేనే బాగుంటుంది. అసలు పెళ్లి చేసుకునప్పుడు చీరె కట్టుకోవాలి. ఏమిటి ఈ పరికిణా

అసలేమీ బాగానేలేదు. నేనూ రేపటినుంచి పరికిణా కట్టుకోను. పమిటవేసు కుంటా. తండ్రి ఉత్తరియ్యం తీసి పమిటవేసుకుని బయటకు వచ్చింది.

'మళ్లీ ఇదో వేషమా!'' వేసుకుందుగాన్లే! ఇంకో ఏడాది పోతే ఆ ముచ్చటా తీరుతుంది. వాళ్ళమ్మ చప్పున అనేసింది.

తనకు తెలియకుండానే ఎంతో సిగ్గు ముంచుకొచ్చింది. తలకాయ చప్పున వంచేసుకుని గిర్రున తిరిగి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. తనలో తాను నవ్వుకుంటోంది. రెండు చేతులూ మొహాన కప్పుకుని తీవ్రంగా ఆలోచించుకుంటోంది. తనకు ఏంచెయ్యాలో తోచటం లేదు. తన మనస్సు పరిపరివిధాలపోతోంది. క్షణంలో ఒక ఆలోచన. మరుక్షణంలో ఇంకో ఆలోచన. ఒకదాని కొకటి పొత్తు లేదు. వింత వింత ఆలోచనలు వచ్చేసి సావిత్రిని గిలిగింతలు పెట్టేస్తున్నాయి. తెగ ఆరాటపడుతోంది. తాను కోరుకున్నంత చురుకుగా రోజులు కదులుతున్నట్లు కనబడుటలేదు. ఒకవేళ కాలం కదిలిపోతున్నా, తాను అనుకున్నంతగా పెద్దదవటంలేదు. ఏనెల కానెల అద్దంముందు నిలబడినా తేడా కనబడటంలేదు. ఎప్పుడూ అదే ధ్యాస మూలాన అసలు తన శరీరంలో వస్తున్న మార్పు సావిత్రికి కనబడటంలేదు.

వేసవికాలం శలవలు అయిపోయినాయి. పరీక్ష ప్యాసయింది. తన శరీరంలో మార్పు ఏమీ కనబడలేదే అని తీవ్రంగా అసంతృప్తిపడు తోంది. ఏడాది గడిచినా కూడా నేను ఎదగకపోతే ఇంకా ఎప్పుడు పెద్ద దాన్నయ్యేది అని చిరాకుపడుతోంది. ఏమైనా కాని ఏళ్లలెక్కేనా? మనిషి ఎట్లా వుంటేనేం! ఇదోరకంగా సంతృప్తిపడేది. ఏమైనాకాని తన మధన తనకు ఉండనే వుంది. బళ్లోకి మామూలుగా వెళుతూనే వుంది. పాఠాలు చదువుతూనే వుంది. కాని తన మనస్సంతా ఇంకోచోట. తన వయస్సు

వాళ్లూ, తనకంటె కొంచెం పెద్దవాళ్లూ ఆడపిల్లలు నలుగురుచేరి కులాసాగా కబుర్లు చెప్పు కుంటూ వస్తున్నారు.

పిల్లలందరూ ఏవో ఒకటి మాట్లాడుతున్నారు. పాఠాల సంగతి, బళ్లో మాష్టర్లసంగతి, ఇంట్లో తల్లిదండ్రుల సంగతి, ఒక్కరూ కూడా పెళ్లిళ్ల విషయం మాట్లాడనే మాట్లాడంటం లేదు. ఏ సందర్భంగా నైనా పెళ్లి విషయం వస్తుందేమోనని సావిత్రి ఆదుర్దాపడుతోంది.

మాటల్లో మాటగా జయప్రద పెళ్ళిసంగతి తెచ్చింది. అదైనా ఆ ప్రస్తావన తీసుకురావాలని కూడాకాదు. ఏమిటో దొర్లుకొచ్చింది. ఇంతకీ వాళ్ళ మేనత్త కూతురు పెళ్ళిట. బహుశా పైసోమవారం అక్కడకు వెళ్లాలిసివస్తుందేమోనని. అంతకంటె ఏం లేదు.

'అయితే నీపెళ్లెప్పుడేః...' అన్నది అందులో ఒకమ్మాయి చప్పున.

'మనిద్దరి పెళ్లి ఒకసారే లే..' జయప్రద కోపంగా అనేసింది.

'అడుగుతే తప్పాః...,

'నేనన్నది మాత్రం తప్పాః...'

'మీరిట్లాగే ఘర్షణ పెట్టుకొని యింటికి ఆలస్యంగా వెళ్లితే మన అందరి పెళ్ళిళ్ల ఒక్కసారే అవుతాయి..' అన్నది అందులో ఇంకో అమ్మాయి.

అందరూ నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయారు.

జయప్రద యింటికి వెళ్ళంగానే వాళ్లమ్మ ఎదురుగా వచ్చి చెక్కిళ్లన్నీ గట్టిగా రాచి లోపలికి తీసుకువెళ్ళింది. మైసూరు పాకం పెట్టింది.

'నాతల్లే' అంటూ లోపల లోపల ఆవేశపడిపోయింది.

జయప్రదకు ఏమీ అర్థం కాలేదు. ఏమిటి అని అడగాలని తోచనూ లేదు. మైసూరు పాకం పెడుతోంది. ఆ అమ్మాయి మెదలకుండా తినేసే స్తోంది. కారప్పూస పెట్టింది. అది తింటోంది. అమ్మాయి ఏమైనా అడుగు తుందేమో అనుకుంది. యీ తిండి తాపత్రయంలో జయప్రద మిగతా విషయాల మీద దృష్టి పోనీయలేదు.

'అమ్మాయి నువ్వు చాలా అదృష్టవంతురాలివే' అన్నది తల్లి.

'పోవే! నువ్వెప్పుడూను!' మామూలు ధోరణిలోనే అనేసింది.

"నిన్ను చూట్టానికి రేపు వస్తున్నారు.'' అన్నది ఆనందపరవశురాలై తల్లి.

'ఏమిటీ! నన్ను చూట్టానికా! ఎందుకు?' చాలా అమాయకంగా అడిగేసింది జయప్రద.

'ఎందుకేమిటి నీ మొహం! పెళ్ళి చూపులకు' 'నేను పెళ్లి చేసు కోనే ' మొహం యింత చేసుకుని అనేసింది జయప్రద.

'పిచ్చా! వెర్రా! నీకేమన్నా! పెళ్ళి చేసుకోనంటావేమిటి?'

ఏమన్నా అనుకో. నేను మాత్రం పెళ్ళి చేసుకోను'

'ఎవరన్నా విన్నా నవ్విపోతారు కాని ఇంకా ఆమాట అనక.'

'అమ్మా! నేను పెళ్ళి చేసుకోనే ' జయప్రద ఏడుపు మొదలు పెట్టింది.

'శుభమా అంటూ పెళ్ళి సంగతి చెబితే ఏడుస్తావెందుకే! శాడా తనం పోక!' తల్లి చాలా విసుగ్గా కసిరింది.

'అమ్మా!' జయప్రద ఏదో చెప్పబోయింది.

'అమ్మాలేదు బొమ్మాలేదు కాని వెళ్లు'

జయప్రద మొహం అంతా కందిపోయింది. వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తోంది. గదిలో కూర్చుని తల్లి ఎంత బ్రతిమాలి చెప్పినా వినటం లేదు.

'ఇదెక్కడ ఖర్మమే!' అని తల్లి నెత్తిన చేతులు పెట్టుకొని కూర్చుంది.

ఎంతో నచ్చ చెప్పటానికి ప్రయత్నంచేసింది. పెళ్ళి ఎందుకు చేసుకోనంటున్నావో చెప్పమంటూ వత్తిడి పెట్టింది. ఒక్క మాటా చెప్పదు. పెళ్ళి మాత్రం చేసుకోనంటుంది. పెళ్ళంటే ఏమిటి అనుకున్నావో తెలుసా? అంటూ పెళ్ళిని గురించిన వివరాలు కొన్ని చెప్పటం మొదలు పెట్టింది. పల్లకీ ఎక్కొచ్చు. కొత్త చీరలు కట్టుకోవచ్చు. కొత్త కొత్త నగలు చేయిస్తారు. మన బంధువులందరూ వస్తారు. నాలుగు రోజులు పిండివంటలతో భోజనాలు. అయినా యిప్పుడు పెళ్ళి చేసినా రేపే వెళ్ళి అత్తవారింట్లో కూర్చుంటావా ఏమిటి? చెబితే వినవేమంటే! తల్లి ఒక్కటే బాధపడుతూ చెప్పుకుపోతోంది. అన్నీ విన్నట్టే వింటుంది. తీరా "ఏమిటీ సమాధానం చెప్పవేం'' అని తల్లి గట్టిగా అడిగితే "నేను పెళ్ళిచేసుకోనే'' అని ఒక్కముక్క చెప్పి వూరుకుంటుంది.

తల్లి ప్రాణం విసిగిపోతోంది. ఎందుకింత పట్టుదల వచ్చిందో అర్థంకాదు. ఎవరైనా తన కూతురికి నూరి పోశారా అని తర్కించుకుంటోంది. అయినా ఎవరికి పట్టిందని? ఎటూ పాలుపోవడం లేదు. ఆరాత్రి ఎట్లా గడిచిందో గడిచింది. క్షణక్షణం ఆమె గాభరా పడుతూనే వుంది. కునికిపాట్లు పడుతూనే వుంది. క్షణంలో కళ్ళు తెరచి ఏమే అమ్మాయి అంటూనే వుంది. యీ కునుకుపాట్లతోనే తెల్లారిపోయింది.

తెల్లారినప్పటి నుంచీ జయప్రద తల్లికి భయమెక్కువైపోయింది. వోమూల పెళ్ళివారు సాయంత్రం వస్తారు. అమ్మాయి చూడబోతే యిట్లా

వుంది ఎట్లాగా అని సతమతమైపోతోంది. జయప్రదకు ఆదుర్దా హెచ్చిపోతోంది. తన పెళ్లి యివాళ జరిగిపోతుందేమో అని విపరీతంగా ఆందోళన పడిపోతోంది. ఎట్లాగైనా యీ పెళ్ళికొడుకు ఇవ్వాళ రాకుండా వుంటే బాగుండునని మనస్సులో ప్రార్థించుకుంటోంది.

అప్పటికప్పుడే ఆ వూరంతా ప్రాకిపోయింది. జయప్రద పెళ్ళిట. చూడడానికి వరుడు యివ్వాళ సాయంత్రమే వస్తున్నాడు. సావిత్రి ఒళ్ళు పులకరించింది. కళ్ళు తిరిగిపోయాయి. జయప్రద పెళ్ళిమాట తలచుకుంటుంటే ఆశ్చర్యపడి పోతోంది. నిన్న మొన్నటిదాకా యీ పెళ్లి సంగతే ఎవ్వరూ అనుకోలేదు. అదీ కాక జయప్రద పెళ్ళి చేసుకోనని ఖచ్చితంగా చెప్పేసింది. ఇవ్వాళ ఎట్లా పెళ్ళి చేసుకుంటుంది. అమ్మను అడుగుతాను నాకు కూడా పెళ్ళి చేసెయ్యమని. సావిత్రి తనలో తాను రకరకాలుగా ఆలోచించుకుంటోంది. ఎగతాళి చేసినట్లు వుంటుందేమో! ఎందుకొచ్చిందిలే అని తటపటాయిస్తోంది. జయప్రదను చూడటానికి స్నేహితురాళ్ళు వస్తే నేను ఎవ్వరినీ కలసుకోనని కబురు పంపి లోపల్నుంచి బయటకు రానేలేదు. కొంతమంది సావిత్రి దగ్గరకు వెళ్ళి జయప్రద పెళ్ళి విషయమై విడ్డూరంగా చెబుతున్నారు. సావిత్రి ఏమీ మాట్లాడడం లేదు. తన భావాలన్నీ జయప్రద మీదే కేంద్రీకృతమై వుండిపోయినాయి. జయప్రద గురించి అసూయపడుతోంది. ఆమె ఎంతో అదృష్టవంతురాలు అనీ తానెంతో దురదృష్ట వంతురాలనీ బాధపడుతోంది. మా అమ్మకూడా నాకు పెళ్ళి చేస్తే ఎంత బాగుంటుంది. అని ఆరాటపడిపోతోంది. ఎట్లాగైనా వోసారి జయప్రదను చూడాలని ఉబలాట పడిపోతోంది. ఎట్లాగు చూడటం? అయినా చూసి ఏమడుగు తాను. ఏమీ అర్థం కావటం లేదు సావిత్రికి.

అనాడు సావిత్రి బళ్లోకి వెళ్లలేదు. ఒకటి రెండు సార్లు మాత్రం జయప్రదను చూడాలని ఉబలాటపడింది. కాని సమయం చిక్కలేదు. అవకాశం దొరకలేదు. ఏదోరకంగా విఘ్నం వచ్చి పడింది. అన్నం తిన్న తర్వాత తాను కూడా ఓ చీరెకట్టుకుని శృంగారించుకుని జయప్రద ఇంటికి వెళదామనుకొంది. చూసినవాళ్లు ఏమనుకుంటారో అని పస్తాయించింది.

తోమూల వాళ్ళువస్తారని జయప్రదతల్లి ఇంట్లో సతమతయి పోతూంటే, జయప్రదకు చీమకుట్టినట్లన్నాలేదు. తల్లి చెప్పిన ప్రతి మాటకు వ్యతిరేకమే చేస్తోంది. తోక్షణంలో చెడ్డవిసుగు పుట్టుకొచ్చింది. వాళ్లా వీళ్లా నచ్చచెప్పటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఎవరి మాటా వినటంలేదు. తన పట్టుదలే పట్టుదల. తనమాటే మాట.. ఏవేళ్టప్పుడు జయప్రద మనస్సులో పెళ్లిని గురించిన అభిప్రాయాలు నాటుకుపోయినా యోకాని, అప్పటినుంచి పెళ్లంటేనే అసహ్యం పుట్టుకొంచ్చింది. ఇవ్వాళ హఠాత్తుగా పెళ్లనేటప్పటికి జయప్రదకు మతిపోయినట్లనిపించింది. బొమ్మ లాగ అలంకరించుకుని తయారయి వచ్చింది యిష్టం లేకుండానే.

అనుకుంటుండగానే పెళ్ళివారు వాకిట్లోకి రానేవచ్చారు. నలుగురు ముత్తయిదువలూ వచ్చి కూర్చున్నారు. జయప్రద స్నేహితురాళ్లు ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుకుంటూ ఒకరివెంట ఒకరు వస్తున్నారు. జయప్రద తలెత్తి చూడనేలేదు. కళ్లు ఎర్రబడ్డాయి ఏడ్చి ఏడ్చి. ఇక్కడ నలుగుర్లోనూ కళ్లనీళ్ళు పెట్టుకోవటానికి భిడియపడి అపుకుంది పట్టుబలవంతాన.

సావిత్రి దొడ్డిగుమ్మం ముందు నిలబడి, తలుపుచాటుగా వచ్చిన వరుణ్ణి తోరకంటతో చూస్తోంది. జయప్రద మొహం చూడాలని ఎంత ప్రయత్నించినా వీలుపడనేలేదు. వంచిన తల ఎత్తకుండానే కూర్చుంది.

కాస్తంత తలెత్తమ్మా అని వరసగా వంతులు ప్రకారం అంటూనే వున్నారు. కాని జయప్రద మాత్రం వంచిన తల ఎత్తనే లేదు.

అప్రయత్నంగా సావిత్రి కళ్లవెంబడి నీళ్ళు గిర్రున తిరిగి క్రింద పడ్డాయి. గబగబ కళ్ళు తుడుచుకుంది ఎవరైనా చూస్తారేమో అన్నట్లు.

పెళ్లి చూపులు అయిపోయినాయి. పెళ్లి కొడుకు సరే అన్నతర్వాత జయప్రదను అడిగే సాంప్రదాయమే లేదు. లగ్నాలు పెట్టేశారు. పెళ్ళి ముహూర్తం సమీపిస్తోంది.

జయప్రద కళ్ళు తుడుచుకుంటూనే వుంది. అగ్నిహోత్రం చుట్టూ తిరుగుతూనే వుంది. దూరాన్నుంచి సావిత్రి అన్నీ చూస్తూనే వుంది. తన దుఃఖానికి అంతులేదు. పట్టరాని ఉక్రోషం. ఆవేశం. ఉద్రేకం. తన్నుకుపోతోంది. అక్షణంలో చేసేదేమీ కనబడలేదు. జయప్రద పెళ్లి అయిపోతోంది. తానేమొ తానుగానే ఉండిపోయింది. ఉబుక్కొస్తున్న కోపాన్ని అణచుకుంటూ తీవ్రంగా బాధపడిపోతోంది. తల్లిని ఖచ్చితంగా అడిగేద్దామనుకుంటోంది. తనకు గూడా పెళ్ళిచేసెయ్యమని. తనకు వచ్చి నంత ఆవేశంతోపాటు ధైర్యం రావటం లేదు. మళ్లీ వెనక్కు జంకు తోంది. ముందువెనకలు ఆలోచిస్తూ మధనపడిపోతోంది. సాయంత్రం పెళ్ళి వూరేగింపు. జయప్రద స్నేహితురాళ్లందరూ ఆడుతూ పాడుతూ ఎగతాళిచేస్తూ పల్లకీదగ్గరకు వచ్చేశారు. ఆ అమ్మాయి మనస్సు తీవ్రంగా కలవరపడుతున్నా, ఆ సంరంభం చూసేటప్పటికి తనను తాను మరచి పోయినట్టయింది. స్నేహితు రాళ్ళతో చనువుగా మాట్లాడుతూనే వుంది. నలుగురూ కూడా సావిత్రేదీ? అన్నారు.

సావిత్రి అక్కడకు రాలేదు. ఎక్కడో తీరిగ్గా కూర్చుని జయప్రద దుదృష్టాన్ని గురించీ, తనదురదృష్టాన్ని గురించీ చర్చించుకుంటూవుం అంది. ఆఛాయలకైనా రాలేదు. మనస్కొప్పలేదు. ఎంతో చిన్న తన

మయిపోయింది. నలుగుర్లోకి వచ్చి తనమొహం చూపించటానికి ఏంతో బిడియపడింది. తనతోటి స్నేహితురాలికి పెళ్ళి అయిపోయింది. తనకు కాలేదు. ఎంత అవమానం ? అని తీవ్రంగా మనస్సులో బాధపడుతోంది. జయప్రద పల్లకీలో కూర్చుని సావిత్రెక్కడ? అనుకుంది! సావిత్రి పెళ్ళిని గురించి అడిగిన మీదట తాను చెప్పిన సమాధానం గురుకొచ్చి కళ్ళు చెమ్మగిల్లినాయి. తనకు ఎంతో అవమానం జరిగిందని తీవ్రంగా బాధపడుతోంది. ఇంకా సావిత్రిని ఏ మొహం పెట్టుకు చూడగలను అనుకుని త్రుళ్ళిపడింది.

సావిత్రి తన శరీరాన్ని దాచుకుంటూ దొంగలాగా తప్పించుకుంటూ ఎక్కడికో పారిపోవటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు బెరుకుగా నడుస్తోంది.

"అదుగో సావిత్రి...'' అన్నది వోఅమ్మాయి చటుక్కున. సావిత్రి ఒళ్ళు జల్లు మన్నది. గుండె ఆగినంత పని అయింది. కళ్ళు రెండు చేతులతో గట్టిగా మూసుకుని, స్థబ్ధురాలై నిలబడిపోయింది.

భోరున ఏడ్చింది.

ఏమిటి ? అంటూ ఆశ్చర్యంగా చూశారు నలుగురూను.

''....మా అమ్మా ! నాన్నా నాకు పెళ్ళిచెయ్యరు. నాకు పెళ్ళి చెయ్యరు." వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ గద్గదంగా అన్నది సావిత్రి.

''సావిత్రీ ! నా పెళ్ళయిపోయింది ! అంటూ హోరున ఏడ్చింది జయప్రద.

(ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక 8-3-1961)